

Milyen a tudománytalan (TDT) módszer?

Vágjunk bele a közepébe: A finnugor nyelvtudomány (FN) szerint azok a nyelvek rokonok, amelyekben az alapszavak hangjai, ha felcserélődnek, egyöntetűen cserélődnek fel egy másik (de nem akármilyen) hangra. Azt ők is elismerik, hogy a magánhangzók „szabályos megfeleltetésével” nagyon sok baj van, tehát a gyöknyelvészethez hasonlóan, ők is elsősorban a mássalhangzókat "veszik komolyan".

TDT 1. „*A finnugor nyelvek P hangja a magyarban gyakran F-re változott.*” Hát a finnben nem is változhatott F-re, vagy B-re, de a K sem G-re, az S sem Z-re, mert ezekből egyik sincs meg nekik. (Még C és Sz sincs.) Pontosabban a legutóbbi pár évtizedben beérkezett idegen szavak nélkül, azelőtt egyik sem volt. (Most ne foglalkozzunk azzal, hogy azóta sem tudják mindet rendesen kiejteni.) A többi finnugor nyelvről azért nem szólok, mert előbeszéd nélkül nehéz megvizsgálni, hogy milyen mássalhangzók hiányoznak belőlük. Hiszen a legtöbbnek nemrég írása sem volt. (Csak azóta van, amióta az orosz abc-t használják.) ***A legészakibb nyelvek mássalhangzó hiányairól a finnugor nyelvészet mélyen hallgat. Ő is tudja, miért.*** A „szabályos hangmegfelelések” legnagyobb része tehát nem azt bizonyítja, hogy a magyar is finnugor nyelv, hanem azt, hogy – ki tudja miért:-) a magyarban sokkal több mássalhangzó van. Vegyünk egy példát: az angol water és a német Wasser biztosan ugyanaz a szó, egy hangváltozással. Itt mindkét nyelvben megvan mind a két mássalhangzó is – de valamikor régen a közös angol-német előnyelvben csak az egyik lehetett. S egyelőre hagyjuk nyitva a kérdést, hogy melyik.

A mássalhangzók egy része tehát később kellett, hogy megjelenjen. Az mindenesetre biztos, hogy ha bármely két eurázsiai nyelvet (a többről nem tudok semmit) megvizsgálunk, valószínű, hogy találunk bennük majdnem azonos szavakat, azonos, vagy rokonjelentéssel. Tehát a hangváltozások nagyon sok nyelvet, keresztül-kasul „összekötnének” egymással. Eddig igaza van az IND nyelvésznek. Ebből a rokon-sokaságból úgy válogatják ki a szerintük valóban rokonnyelveket, hogy más kritériumokat is felállítanak.

TDT 2. *A hangváltozások azonban egyetlen nyelven belül is végbemennek – feltéve, hogy a rokonhang is megvan benne.* Erről azonban az IND, FN nyelvészet egy szót sem ejt. Pedig még a kisbabák beszéde is végigköveti az összes hangváltozást – de az sem tűnik fel nekik.

Számít-e, hogy a finnben nem is változhatott a P hang F-re (vagy B-re), hiszen ma sincsenek benne? Annyiban számít, hogy a magyar és a finn feltételezett közös előnyelvében B / F helyett csak P – G helyett csak K – Sz és Z helyett csak S lehetett. Az biztos, hogy volt ilyen korszak... de az 200.000, 30.000, vagy csak 6000 éve volt?

TDT 3. Az IND-FN nyelvészet következő kritériuma a nyelvrokonság megállapításához az, hogy *nem szabad minden szót figyelembe venni, csak az ú.n. alapszókinccset* (testrészek, legáltalánosabb igék, kis számok elnevezése, természeti tárgyak, jelenségek, névmások, rokon megnevezések, idő-, és térbeli viszonzyszavak). Miért? Mert a többi szó használata már fejlettebb kultúrát tételez fel. Csakhogy az IND és FN nyelvészet azt állítja, hogy mindössze 6000 évre visszamenőleg lehet vizsgálni a nyelveket, mert a régebbi korokból nem maradhatott fenn semmiféle bizonyíték. Sem írás, sem hangfelvétel. Ezzel szemben a finn nyelvnek mindössze 400 éves az írása, s a finnugor kisnyelvek közül 200 éves a legrégebb. Két nyelv már ki is halt, a többinek pedig kizárólag a ma beszélt nyelvét hallhatták a kutatók. tehát még a 200 évvel ezelőttit sem. Itt nem zavar, hogy csak tegnapi és mai nyelvekből lehet kiválasztani az alapszókinccset: „a szókinccsnek azt a részét, amely a nyelv legősibb korszakából származik”.

Fel lehet tételezni, hogy párezer évvel ezelőtt nem voltak fejlettebb kultúrák? Biztosan voltak. Az állattartás, a rajzolás, szobrászat, kerámia égetés, fémkohászat, de valószínűleg a primitívebb földművelés is több tízezer évesek. A nyelvészet tehát egy olyan emberi társadalom fogalmait keresi, amely sokkal ősbibb, mint 6000 éves. „A nyelvek folyton változnak”, jelenti ki. De az alapszavak, legalábbis a „nyelvcsaládokon” belül, mégse változnak?

TDT 4. Az IND-FN nyelvészet azt tételezi fel, hogy a nyelvek már a régmúltban is alkottak konkrét fogalmakat. Ez a feltételezés teljes mértékben tudománytalan. Eszerint pl. akár esőcseppet látott valaki a nyelv legősibb korszakában, akár folyóvizet vagy tengert, megvolt neki a fejében, hogy ezek mind különböző természeti objektumok, csak az a közös bennük, hogy VÍZET tartalmaznak. Aztán a különböző nyelvek mondtak erre valami szót: a legtöbb nyelv mást és mást, gondolja az IND-FN nyelvész. Az angol azt, hogy water, a finn azt, hogy wesi (a finn v hang csak a w lehet) – s a német? A német majdnem „ugyanazt”, mint az angol, csak egy ismert (elismert) T/Sz hangváltozással. Ha! Akkor ez a kettő rokonnyelv.

A finn azt a szót választotta a vízre, hogy wesi, a magyar meg azt, hogy víz (ez a v a magyarban is w). Létezik köztük ismert, elfogadott hangváltozás? Hát persze. nem túl pontos ugyan, de fogadjuk el: az **S/Sz – Zs/Z**. Nos, ha elég sok ilyen van a két nyelvben (a FN-nek pár tucat már elég sok), akkor a finn és a magyar is rokonnyelvek. Azt, hogy a különböző nyelvek a víznek (vagy bármi másnak) különböző tulajdonságait ragadták meg, és arról nevezték el a vizet (vagy bármi mást) elképzelhetetlennek tartják. Pedig a régi szavak legtöbbje, minden nyelvben így alakult ki. Az angol víz ki-, fel**vet**-ki**vet**ődik, a finn és német víz **visz**, a magyar **vezet**.

S amikor a kis számnevek elnevezéseit is a "legősibb korszaktól" vélik származtatni, az már dilettantizmus. Az, hogy számnév, magas filozófia, elvont fogalom. A számnevek eredetileg mind valami olyasmit jelentettek, amiről az egy, kettő,

három, négy darab jutott eszébe az embernek. Lehetett olyan tárgy neve is, ami annyi részből állt.

Az **egy** az a kerek égbolt – a **kettő-két** az vagy összerakás, vagy szétvágás – a **három** lentről-fel-vissza le: hegy, domb, vagy hullámzó szalag. A **nagy-négy** az köbtartalom: a tartály megtelik ennyi idő alatt (modern ésszel a négy dimenzió). Ilyesmi nem volt magas a kora-embernek? Amire a gyakorlatban folyton szüksége volt, az nem! Az **öt** az ÜT-lecsap rá (ötujjas kézzel, ötkarmú manccsal üt), stb.

TDT 5. A FN nem azt bizonyítja, hogy a finn nyelv a magyarnak a legközelebbi, hanem, hogy a létező legtávolabbi rokona. A magyar nyelv csak olyan nyelveknek lehet a finnél közelebbi rokona, amellyel a hangállománya (nem a betűk) azonos, vagy majdnem az. Az újabb rokonhangok azonban nem annyira ősi, hogy csak a (jól megválasztott) alapszókinccset kelljen figyelembe venni. Hanem a nyelvi „korszak” szókinccset. Végig kell venni az összes olyan eurázsiai nyelvet, amelyek hangállománya közel azonos a magyarral és a nyelvtani jellemzőik is minél közelebb állnak hozzá.

TDT 6. A nyelvtani jellemzők között vannak nagyon régiek, pl. a nemek hiánya, a szóbokrok tömeges jelenléte, a magánhangzó illeszkedés, a (mindig csak **egy** mássalhangzós) képzők használata és közös értelme, s a láncragozás. De pl. az igeidők, -módok, igeragozás, a névszói esetek csak az újkorban alakultak ki. Ha ezek is egyeznek, már nem is külön nyelvekről, hanem csak nyelvváltozatokról van szó. **Az újkori nyelvtani jellemzőknek a nyelvrokonság megállapításában nincs szerepük.**

TDT 7. Már említettem, hogy lényegében az IND-FN is elsősorban a mássalhangzó vázakban keresi a szavak közös értelmét, s a magánhangzó váltakozására felállított hangtörvényei még szerintük sem megbízhatóak. A gyöknyelvészet alaptételét, hogy az egy és két mássalhangzós vázak önmagukban is jelentéshordozók, nem érti, és nem is akarja érteni. Azért nem, mert akkor a legtöbb váznál el kellene ismerniük, hogy természeti jelenségekhez fűződő hanghatásokon alapulnak és kozmopoliták. Akkor viszont az egész hivatalos nyelvészet összeomlana. Még **ki is mondják, hogy a hangutánzó és „hangulatfestő” szavakat nem szabad figyelembe venni a nyelvrokonságok megállapításánál.** (Azért valamire már rájöttek☺)

Krizsa Katalin